

PTA 2023-2024

Programma van Toetsing en Afsluiting

Leerjaar 4

**leerwerktraject met basisberoepsgerichte
leerweg**

Singelland

BHS

Gorredijk

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
2. Indeling van dit PTA- boekje	3
3. Herkansingsregeling en te laat inleveren	3
4. Examens	3
Belangrijke data:	4
Schoolexamen:	4
Centraal examen:	4
5. Loopbaandossier in Qompas	4
6. Maatschappelijke stage	5
7. Schoolexamen rekenen	5
8. Toelichting op de PTA- tabel	5
PTA Nederlands leerjaar 4 0011	7
Basisberoepsgericht leerweg lwt	7
PTA rekenen leerjaar 4 1135	8
alle leerwegen	
alléén voor de leerlingen die geen wiskunde in hun examenpakket hebben gekozen	8
PTA profielvak Bouwen, Wonen en Interieur (BWI) leerjaar 4 1200	11
Basisberoepsgerichte leerweg	11
PTA Profielvak Produceren, installeren en energie (PIE) leerjaar 4 1300	12
Basisberoepsgerichte leerweg	13
PTA profielvak zorg en welzijn (ZW) leerjaar 4 1600	13
Basisberoepsgerichte leerweg	14

1. Inleiding

Gefeliciteerd! Je zit nu in het vierde leerjaar van het VMBO. Voordat je aan het einde van dit schooljaar Centraal Examen doet, moet je onderdelen van het Schoolexamen maken. Dit noemen we PTA-onderdelen. De schoolexamencijfers en centraal examencijfers komen straks samen op jouw eindlijst bij het diploma te staan.

De onderdelen die je voor het schoolexamen moet doen staan voor elk vak weer netjes in het PTA. Vorig jaar had je nog niet zoveel PTA- opdrachten of toetsen. Dit jaar doen alle examenvakken mee en zul je het dus een stuk drukker krijgen.

2. Indeling van dit PTA- boekje

Straks volgen de opdrachten die je in het vierde leerjaar moet doen voor het schoolexamen. Dit boekje begint Straks volgen de opdrachten die je in het vierde leerjaar moet doen voor het schoolexamen. Dit boekje begint echter met een algemeen deel. Je kunt eerst iets lezen over de herkansingsregeling (3), de data en korte uitleg over centrale examens en schoolexamens (4). Daarna volgt een pagina met uitleg over de PTA- tabel (5).

3. Herkansingsregeling en te laat inleveren

Je moet het schoolexamen natuurlijk zo goed mogelijk maken voordat je aan het Centraal Examen begint. Maar het kan best zo zijn dat je er voor een bepaald vak wat minder voor staat. Per SE- periode mag je voor één vak één tentamen, toets of opdracht herkansen. Voor de praktijkvakken geldt echter een uitzondering.

Je praktijkvak, ook wel het beroepsgerichte programma, kun je op een andere manier herkansen. De profielmodules mag je nl. per module herkansen. We bieden je de mogelijkheid om deze binnen twee weken nadat je het resultaat van de docent op de profielmodule hebt teruggekregen te herkansen. Meer over de herkansingsregeling vind je in het examenreglement.

De herkansing van de schoolexamens van de 1^e periode is op 18 januari 2024.

De herkansing van de schoolexamens van de 2^e periode is op 11 april 2024.

Als je onverhoopt toch te laat bent met het inleveren van een PTA- opdracht bij een vak, dan zal je docent je verplichten om alsnog aan het PTA te voldoen of een 1 geven. Je werkt dan op vrijdagmiddag (of een ander moment in je vrije tijd) in de week van of na afloop van de inleverdatum aan de opdracht op school. De docent bepaalt het moment waarop je dit moet doen. Meer over het te laat inleveren van PTA- opdrachten vind je in het examenreglement.

4. Examens

In de *basisberoepsgerichte* leerweg doe je voor alle vakken schoolexamen (SE) en centraal examen (CE). De theorievakken worden afgetoetst met een digitaal examen. Dat is een examen dat je maakt op de computer op school.

Bij het beroepsgerichte profielvak (Zorg en Welzijn, Economie en Ondernemen, Dienstverlening en producten) doe je als centraal examen het Centraal Schriftelijk Praktisch Examen (CSPE).

Belangrijke data:

Schoolexamen:

In klas 4 zijn er twee periodes waarin je tentamen doet:

- Eerste tentamenperiode: De meeste vakken geven tentamens van 7 december t/m 15 december 2023. (Dit zijn week 49 en 50).
- Tweede tentamenperiode: De meeste vakken geven tentamens van 18 maart 2024 t/m 28 maart 2024. (Dit zijn de weken 12 en 13).

Voor een aantal vakken heb je vorig jaar in klas 3 ook schoolexamenonderdelen gedaan (PTA). Sommige vakken daarvan heb je dit jaar niet meer, zoals KCKV. De resultaten van de schoolexamenonderdelen van vorig jaar van vakken waarin je nu ook examen doet, tellen dit jaar weer mee en noemen we SE-0.

Centraal examen:

Het CSPE (Centraal Schriftelijk en Praktisch Examen) voor de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg voor de beroepsgerichte vakken wordt vanaf 17 april 2023 afgenomen.

Het CSE (Centraal Schriftelijk Examen) voor alle VMBO- leerlingen begint vanaf 14 mei 2024.

Te zijner tijd ontvang je een uitgebreid overzicht met data en vakken van het centraal examen.

5. Loopbaandossier in Qompas

LOB is een verplicht onderdeel van je schoolexamen in klas 3 en 4. Vorig schooljaar heb je hiervoor ook al onderdelen gedaan in klas 3. Al deze zaken bewaar je zelf in je digitale loopbaandossier: Qompas. Daar helpt je mentor je bij.

Van de volgende LOB- onderdelen, moet je er minimaal twee onderdelen verplicht kiezen. Je mag zelf kiezen welke twee je doet en opneemt in je loopbaandossier. Meer kiezen mag natuurlijk ook.

1. Verslag driehoeksgesprek;
2. Verslag bijbaantje;
3. (Reflectie op) meeloopdagen;
4. (Reflectie op) bezoek open dag van vervolgschool;
5. Maatschappelijke stage (stagecontract, reflectie en verslag);
6. (Reflectie op) Ouder-leerling gesprek met decaan
7. Verslag intake vervolgopleiding;
8. (Reflectie op) Eigen LOB- activiteit (na overleg met je mentor);
9. Korte stage-activiteit uit je beroepsgericht programma.

Een aantal LOB-onderdelen leggen we hieronder nog preciezer uit.

6. Maatschappelijke stage

De Maatschappelijke Stage (MAS) was tot mei 2014 een wettelijke verplichting. Als je dit niet zou doen, dan zou je geen diploma kunnen krijgen. Deze verplichting is echter afgeschaft. De BHS Gorredijk heeft wél gekozen voor de zogenaamde *facultatieve* MAS met een eigen invulling, omdat de BHS Gorredijk de MAS van grote waarde acht voor jouw burgerschapsvorming. *Facultatief* betekent dat je zelf mag kiezen of je de MAS wel of niet doet.

Heb je de facultatieve MAS gedaan van totaal 30 uur, dan kun je bij het diploma een schoolcertificaat krijgen waarop dit is aangegeven. Als je in klas 1 en 2 op de BHS Gorredijk hebt gezeten, dan heb je voor die twee leerjaren voldaan aan de schooleigen MAS van totaal 20 uur. In klas 3 heb je waarschijnlijk nog een maatschappelijke stage gedaan van 10 uren. Hiervoor was het verplicht om een stagecontract op te stellen. Deze is al geplaatst in het examendossier.

Het kan zijn dat je niet vanaf klas 1 op de BHS Gorredijk hebt gezeten. Misschien heb je op je vorige school al een deel van de MAS gedaan. Als je daar een “bewijs” van hebt en samen met de MAS in klas 3 op totaal 30 uren komt, dan krijg je ook het certificaat. Het bewijs van de vorige school moet bij de teamleider van de bovenbouw worden ingeleverd.

7. Schoolexamen rekenen

Als je géén wiskunde als examenvak hebt gekozen, ben je verplicht om een schoolexamen voor het vak ‘rekenen’ af te leggen. Het cijfer wat je op het schoolexamen behaalt, komt op een bijlage bij de cijferlijst van het diploma, maar telt niet mee voor het zakken of slagen. Je vindt dit PTA rekenen in dit boekje.

8. Toelichting op de PTA- tabel

Straks volgen de beschrijvingen van de toetsen en opdrachten per vak. Allereerst geven we je hier een verklaring van de kolommen:

Weeknummer | We hebben besloten om alleen de tijdsaanduiding van de onderdelen in weeknummers te doen, in plaats van de precieze datum. Weeknummers vind je in je schoolagenda of op een goede kalender. Bij het inleveren van verslagen, werkstukken etc. staat de precieze datum er wel bij. Ben je te laat met inleveren, dan heeft dat mogelijk gevolgen. Zie hiervoor het examenreglement.

Leerstof | Hier vind je informatie over welke leerstof de toets of opdracht gaat. Meestal worden hier hoofdstukken uit een methode genoemd of iets dat daarmee te vergelijken is.

Code | Deze code wordt gebruikt om jouw resultaten te registreren in het administratiesysteem van school. Ze zijn niet belangrijk voor jou, maar wel voor ons. Jij hoeft er geen aandacht aan te besteden.

Exameneenheid | Voor alle vakken is de leerstof voor het examen uiterst precies in zogenaamde exameneenheden opgedeeld. De codes zullen je niets zeggen en je hoeft er geen aandacht aan te besteden: het is een wettelijke voorgeschreven eis.

Toetsvorm | Je leest hier of het gaat om schriftelijk werk, mondeling werk, een praktische opdracht of een handelingsopdracht of nog een andere toetsvorm.

Tijdsduur | Hier vind je hoeveel tijd je aan een toets of opdracht mag besteden.

Weging | Je kunt hier lezen hoe zwaar een toets of een opdracht telt; een '1 van 7' betekent dat de toets voor éénzevende deel meetelt voor je schoolexamencijfer. Een '4 van 12' betekent dat een toets voor viertwaalfde of één derde deel meetelt voor je schoolexamencijfer etc. Per vak wordt duidelijk uitgelegd hoe je jouw cijfer voor het schoolexamen kunt berekenen en welk onderdeel zwaar meetelt. Ook is het mogelijk dat er staat dat een onderdeel voldoende moet zijn.

Herkansbaar | Hier staat of een onderdeel herkanst kan worden. Over de herkansingsregeling kun je hierboven meer vinden. Je kunt ook het examenreglement erop naslaan.

PTA Nederlands | leerjaar 4 | 0011

Basisberoepsgericht leerweg lwt

Weeknummer	Leerstof	Code	Exameneenheid	Toetsvorm	Tijdsduur	Weging	Herkansbaar
SE 1 periode: week 46	Fictie opdracht: kort verhaal	1.1	K3, K6, K7, K8, V2	PO	n.v.t.	1 van 8	Nee
20-22 november 2023	Kijk- en Luistervaardigheid	1.2	K3, K4, V3	S	90 min.	2 van 8	Ja (schriftelijk)
SE 1 (week 49-50)	Spreekvaardigheid Presentatie + gesprek (klacht of sollicitatie)	1.3	K1, K2, K3, K5, V3	M	Dagdeel	2 van 8	Nee
SE 2 periode: week 10	Fictie opdracht	1.4	K3, K6, K7, K8, V2	PO	n.v.t.	1 van 8	Nee
SE 2 (week 12-13)	Schrijfvaardigheid: zakelijke tekst	1.5	K1, K2, K3, K7, V2, V3	S	90 min.	2 van 8	Ja (schriftelijk)

Berekening Eindcijfer Schoolexamen Nederlands basisberoepsgerichte leerweg

Eindcijfer schoolexamen = 1x Fictie SE1, 2x KL toets, 2x Spreekvaardigheid, 1x Fictie SE2, 2x schrijfvaardigheid SE2 / 8

Leesvaardigheid exameneenheid in CE

In verband met een optimale afstemming op de leerling en het stagebedrijf/ instelling zal het mogelijk zijn om van het programma enigszins af te wijken.

PTA rekenen | leerjaar 4 | 1135

alle leerwegen

alléén voor de leerlingen die geen wiskunde in hun examenpakket hebben gekozen

Weeknummer	Leerstof	Code	Exameneenheid	Toetsvorm	Tijdsduur	Weging	Herkansbaar
35-49	Toets A: Daarbij werk je aan rekendoelen uit de volgende lijst:	1.1	Gebaseerd op referentie-niveau 2F	S	90 min.	1 van 1	Ja

Getallen
De kandidaat kent:

- uitspraak, schrijfwijze en betekenis van getallen, symbolen en relaties, onder andere van gehele getallen, decimale getallen, breuken, negatieve getallen, grote getallen, basisbewerkingen en vergelijkingsoperatoren (< en >);
- de structuur van en samenhang in getallen;
- de structuur van het tientallig stelsel.

De kandidaat kan:

- rekentaal gebruiken;
- getallen en getalrelaties met elkaar in verband brengen;
- basisbewerkingen met gehele en decimale getallen uitvoeren;
- bewerkingen met breuken uitvoeren;
- berekeningen uitvoeren om problemen op te lossen;
- de rekenmachine op een verstandige manier inzetten.

Verhoudingen
De kandidaat kent:

- de uitspraak, schrijfwijze en betekenis van procenten en schaal;
- de uitspraak, schrijfwijze en betekenis van gangbare samengestelde grootheden en bijbehorende eenheden.

De kandidaat kan:

- verhoudingstaal in rekentaal omzetten en andersom;

- de verschillende uitdrukkingen voor een verhouding (procent, breuk, deling, 'deel van', schaal) met elkaar in verband brengen;
- in de context van verhoudingen berekeningen uitvoeren;
- rekenen met procenten;
- rekenen met schaal;
- rekenen met samengestelde grootheden.

Metten en meetkunde

De kandidaat kent uit het subdomein Metten:

- gangbare maten voor lengte, oppervlakte, inhoud, gewicht, temperatuur, geld, tijd en geheugenomvang met voorvoegsels als kilo-, mega- en centi-;
- gangbare referentiematen;
- de structuur van en samenhang tussen maateenheden en de structuur van het metriek stelsel;

en uit het subdomein Meetkunde:

- namen, schrijfwijze en betekenis van meetkundige figuren en symbolen;
- het begrip coördinaat.

De kandidaat kan in het subdomein Metten:

- meetinstrumenten aflezen en (werk)tekeningen interpreteren, waaronder het aflezen van maten uit een (werk)tekening;
- een passende maateenheid kiezen in een situatie;
- rekenen met maten voor lengte, oppervlakte, inhoud en gewicht, temperatuur, tijd en geld, waaronder het omrekenen van maten;
- berekeningen van en met lengte, omtrek, oppervlakte en inhoud uitvoeren;

en in het subdomein Meetkunde:

- situaties beschrijven met meetkundige termen;
- tweedimensionale representaties van driedimensionale objecten interpreteren (aanzichten, uitslagen, doorsneden);
- uit voorstellingen en beschrijvingen conclusies trekken over objecten en hun plaats in de ruimte;
- redeneren op basis van symmetrie.

Verbanden

De kandidaat kent:

- veel voorkomende diagrammen en grafieken;
- termen om het verloop van een grafiek te beschrijven;

- enkele termen die betrekking hebben op formules.

De kandidaat kan:

- informatie uit tabellen, grafische voorstellingen en beschrijvingen analyseren en interpreteren;
- verschillende voorstellingsvormen van verbanden (tabel, grafiek, formule, beschrijving in tekst en beeld) met elkaar in verband brengen;
- gegevens verzamelen, ordenen en weergeven;
- patronen in getallenreeksen en (meetkundige) figuren beschrijven;
- tabellen, diagrammen en grafieken gebruiken bij het oplossen van problemen;
- formules lezen en gebruiken;
- rekenvaardigheden toepassen bij het oplossen van problemen waarin verbanden een rol spelen.

PTA profielvak Bouwen, Wonen en Interieur (BWI) | leerjaar 4 | 1200

Basisberoepsgerichte leerweg |

Weeknummer	Leerstof	Code	Examineenh eid	Toetsvorm	Tijdsduur	Weging	Herkansbaar
36-12	Profielmodule 1: Bouwproces en bouwvoorbereiding: (1201) <ul style="list-style-type: none"> • een kleinschalig bouwproject voorbereiden en het bouwproces organiseren • maatvoeren en uitzetten • profielen en kozijnen stellen 						
	Gemiddelde praktijk	1.1	P/ BWI/ 1.1 t/m 1.3	PO	80 uren	2 van 12	Nee
	Toets(en)	1.2		S		1 van 12	Ja
36-12	Profielmodule 2: Bouwen vanaf de fundering: (1202) <ul style="list-style-type: none"> • een bekisting voor een strokenfundering en een PS-systeembekisting maken • een halfsteensmuur metselen • isolatiematerialen verwerken • veilig werken op steigers en ladders 						
	Gemiddelde praktijk	1.4	P/ BWI/ 2.1 t/m 2.4	PO	80 uren	2 van 12	Nee
	Toets(en)	1.5		S		1 van 12	Ja
36-12	Profielmodule 4: Design en decoratie: (1204) <ul style="list-style-type: none"> • een interieurelement ontwerpen • een ontwerp maken voor de afwerking van een interieurelement • een interieurelement maken • een interieurelement afwerken en decoreren 						
	Gemiddelde praktijk	1.6	P/ BWI/ 4.1 t/m 4.4	PO	80 uren	2 van 12	Nee
	Toets(en)	1.7		S		1 van 12	Ja

Berekening Eindcijfer Schoolexamen BWI basisberoepsgerichte leerweg

(2x praktijk + 1x toets(en) van profielmodule 1 uit klas 3) + (2x praktijk + 1x toets(en) van profielmodule 2) + (2x praktijk + 1x toets(en) van profielmodule 3) + (2x praktijk + 1x toets(en) van profielmodule 4): 12

PTA Profielvak Produceren, installeren en energie (PIE) | leerjaar 4 | 1300

Basisberoepsgerichte leerweg

Weeknummer	Leerstof	Code	Examineenheid	Toetsvorm	Tijdsduur	Weging	Herkansbaar
35-12	Profielmodule 2: Bewerken en verbinden van materialen: (1302) Producten maken door het vervormen en scheiden van materialen; Onderdelen samenstellen aan de hand van een werktekening						
	Gemiddelde praktijk	1.1	P/ PIE/ 2.1 t/m 2.2	PO	80 uren	2 van 12	Nee
	Toets(en)	1.2		S		1 van 12	Ja
35-12	Profielmodule 3: Besturen en automatiseren: (1303) in een practicum een besturingsinstallatie opbouwen in een practicum een regelsysteem opbouwen in een practicum een domotica- installatie opbouwen in een practicum metingen uitvoeren, een verslag maken van de resultaten en deze presenteren een automatische besturing van een proces opbouwen, aansluiten, testen, demonstreren en presenteren						
	Gemiddelde praktijk	1.4	P/ PIE/ 3.1 t/m 3.3	PO	80 uren	2 van 12	Nee
	Toets(en)	1.5		S		1 van 12	Ja
35-12	Profielmodule 4: Installeren en monteren: (1304) een sanitaire installatie aanleggen en elektrische huisinstallatie aanleggen						
	Gemiddelde praktijk	1.6	P/ PIE/ 4.1 t/m 4.2	PO	80 uren	2 van 12	Nee
	Toets(en)	1.7		S		1 van 12	Ja
35-12	De opdrachten op het Friese Poort worden afgerond met tenminste beoordeling Voldoende						
	SE1	1.8	P/ PIE/ 1.1 t/m 4.2	PO		O/V/G	Nee
	SE2	1.9				O/V/G	nee

Berekening Eindcijfer Schoolexamen PIE | basisberoepsgerichte leerweg

Eindcijfer Schoolexamen = (2x praktijk + 1x toets(en) van profielmodule 1, klas 3) + (2x praktijk + 1x toets(en) van profielmodule 2) + (2x praktijk + 1x toets(en) van profielmodule 3) + (2x praktijk + 1x toets(en) van profielmodule 4): 12

PTA profielvak zorg en welzijn (ZW) | leerjaar 4 | 1600

Basisberoepsgerichte leerweg

Weeknummer	Leerstof	Code	Examineenheid	Toetsvorm	Tijdsduur	Weging	Herkansbaar
34-10	Profielmodule 1: mens en gezondheid (werkboek <i>Werken in een zorghotel</i>) (1601) Informatie geven over gezonde leefstijl Een gezonde maaltijd samenstellen bereiden en opdienen Ondersteunen bij een verantwoord voedings- en bewegingspatroon en dagritme						
	Gemiddelde praktijk	1.4	P/ ZW/1.1 t/m 1.3	PO	80 uur	2 van 13	Nee
	Toets (en)	1.5		S		1 van 13	Ja
34	Grote praktijkopdracht	1.7	Kern ZW A/B/C	PO	1 weken	1 van 13	Nee
34-10	Profielmodule 2: Mens en omgeving (werkboek <i>Werken in de ondersteunende dienst</i>) (1602) Schoonmaak –en onderhoudswerkzaamheden uitvoeren. Textiel verzorgen Baliewerkzaamheden Ondersteunen bij het kiezen van aanpassingen en hulpmiddelen in en rondom het gebouw die toegankelijkheid en veiligheid bevorderen. Bij het inrichten van de ruimte rekening houden met het gebruik van de ruimte.						
	Gemiddelde praktijk	1.9	P/ZW/2.1 t/m 2.5	PO	80 uur	2 van 13	* Ja
	Toets(en)	1.10		S		1 van 13	Ja
34-10	Profielmodule 4: Mens en zorg (werkboek <i>Werken in de thuiszorg bij ouderen</i>) (1604) Ondersteunen bij eenvoudige verzorgende activiteiten. Ondersteunen bij het bewegen en verplaatsen. Eenvoudige EHBO technieken toepassen. Ondersteunen bij vaak voorkomende ziekteverschijnselen. Toepassingen van ICT en technologie in de hulpverlening benoemen, adviseren en gebruiken.						
	gemiddelde praktijk	1.12	P/ZW/4.1 t/m 4.4	PO	80 uur	2 van 13	* Ja
	Toets(en)	1.13		S		1 van 13	Ja

* De docent geeft aan welk onderdeel de leerling mag herkansen.

Module 1,2 en 4 worden in willekeurige volgorde afgenomen.

Berekening Eindcijfer Schoolexamen Zorg en welzijn | basisberoepsgerichte leerweg

Eindcijfer Schoolexamen = (2x praktijk + 1x toets(en) van profielmodule 1) + (1x grote praktijkopdracht uitgevoerd klas 3) + (2x praktijk + 1x toets(en) van profielmodule 2) + (2x praktijk + 1x toets(en) van profielmodule 3 afgerond in klas 3) + (2x praktijk + 1x toets(en) van profielmodule 4): 13
